

ЦУС СЭЛБЭЛ СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

Ж-2-ЕР-24-01

ЦУСНЫ АЛБАНЫ МЭДЭЭЛЛИЙН
АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ЖУРАМ

ЭХ ХУВЬ 1

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
Ж-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01

Мердэж эхэлсэн
огноо:
2020.12.10

Өөрчлөлт
Анхан шатны
боловсруулалт

Өөрчлөлт
оруулж,
шинэчилсэн
огноо:

Хуудас 1 / 21

Мэдээллийн инженер	технологийн	ЭШМТА-ны дарга	ЦССҮТ-ийн захирал	Ерөнхий
Ч.Далайцэрэн Г.Мөнхзаяа		Л.Өнөрбаяр	Н.Эрдэнэбаяр	
Боловсруулсан:		Хянасан:	Баталсан:	
Огноо: 2020 <i>2020.12.10</i>		Огноо: <i>2020.12.10</i>	Огноо: <i>2020.12.10</i>	
Гарын үсэг: <i>Д/Г Г.Мөнхзаяа</i>		Гарын үсэг: <i>Л.Өнөрбаяр</i>	Гарын үсэг: <i>Н.Эрдэнэбаяр</i>	

Өөрчлөлт хийгдээгүй	Албан тушаал	Гарын үсэг
Зөвшөөрсөн	2020.12.10	<i>Д/Г</i>
Хянасан	Чувьбоюла	<i>Л.Өнөрбаяр</i>
Хүчинтэй хугацаа	20.12.10 он 18 сар 10 өдөр	

Өөрчлөлт хийгдээгүй	Албан тушаал	Гарын үсэг
Зөвшөөрсөн	2020.12.10	<i>Д/Г</i>
Хянасан	Чувьбоюла	<i>Л.Өнөрбаяр</i>
Хүчинтэй хугацаа	20.12.10 он 18 сар 10 өдөр	

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар: Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам
Ж-2-ЕР-24-01

Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 2 / 21
--------------	--	--	---	---------------

ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛСАН БҮРТГЭЛ

Д.д	Хуудас №	Бүлэг №	Өөрчлөлт оруулсан огноо	Оруулсан өөрчлөлтийн утга	Шалтгаан	Тасгийн эрхлэгчийн гарын усэг
1			-	Анхан шатны боловсруулалт		

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
ЖК-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01

Мөрдөж эхэлсэн
огноо:
2020.12.10

Өөрчлөлт
Анхан шатны
боловсруулалт

Өөрчлөлт
оруулж,
шинэчилсэн
огноо:

Хуудас 3 / 21

Агуулга

Д/д	Бүлэг	Хуудас
Өөрчлөлт оруулсан бүртгэл		3
1	Тодорхойлолт, товчилсон үг	5
2	Зорилго	5
3	Хамрах хүрээ	6
4	Журмаар зохицуулах үйл ажиллагаа	6
	4.1 Мэдээллийн аюулгүй байдлын зохистой хэрэглээ	6
	4.2 Мэдээлэл ангилах	8
	4.3 Нууц үгийн бодлого	9
	4.4 Цахим шуудан, дотоод мэссэнжэр ашиглах	11
	4.5 Утасгүй сүлжээ ашиглах	13
	4.6 Биет хандалтын үйл ажиллагааг зохицуулах	13
	4.7 Мэдээллийн технологийн дэд бүтцийг зохион байгуулах	15
5	Лавлах материал	16
6	Хавсралт	17
7	Холбогдох баримт бичиг	20

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба				
Баримт бичгийн дугаар:		Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам		
Ж-2-ЕР-24-01				
Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 4 / 21

1. Тодорхойлолт, товчилсон уг:

1.1. Тодорхойлолт:

1.1.1. "Мэдээлэл" гэж цусны албанад харьяалагдах цахим хэлбэрээр эсхүл түүнээс бусад хэлбэрээр олшруулан авсан уншиж ойлгож болох бүх төрлийн мэдээллийг хэлнэ;

1.1.2. "Мэдээллийн систем"¹гэж ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн сервер, үндсэн систем, өгөгдлийн санг хэлнэ;

1.1.3. "Мэдээллийн технологи" гэж компьютер дээр суурилсан, програм хангамж болон техник хангамжийн дизайн, хөгжүүлэлт, хэрэгжүүлэлт, хангамж болон удирдлагыг судлахыг хэлнэ;

1.1.4. "Баталгаажуулалт" гэж мэдээллийг цаасан эсвэл цахим хэлбэрээр гарын үсэг зурж, бүрэн бүтэн байдал болон хариуцагч нь үгүйсгэх боломжгүй байдлаар баталгаажуулах үйл ажиллагааг хэлнэ;

1.1.5. "Дэд бүтэц" – ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн сервер, сүлжээ, үндсэн систем, өгөгдлийн сан, компьютер, тоног төхөөрөмж (цаашид "Мэдээллийн дэд бүтэц" гэх)-ийг хэлнэ;

1.2. Товчилсон уг:

1.2.1. ЦССС – Цус сэлбэлт судлалын салбар

1.2.2. ЦССҮТ - Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв

1.2.3. ЦСТ - Цусны салбар төв

1.2.4. МТ - Мэдээллийн технологи

1.2.5. МАБ- Мэдээлийн аюулгүй байдал

1.2.6. МАБАХ - Мэдээллийн аюулгүй байдлын ажлын хэсэг

1.2.7. ЭШМТА - Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

2. Зорилго

2.1. Цус сэлбэлт судлалын салбарын мэдээллийн аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоог бий болгох, мэдээллийн дэд бүтэц, системийн найдвартай ажиллагаа, мэдээллийн сангийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах, гаднаас болон дотоодоос учирч болох халдлага, аюул заналаас урьдчилан сэргийлэх, түүнийг бууруулах, хор хохирол эрсдэл учирсан тохиолдолд урьдчилан бэлтгэсэн заавар, журмын дагуу засаж сэргээх, хариу арга хэмжээ авахтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулахад оршино.

2.2. ЦССҮТ-ийн нэн тэргүүнд баримтлах зарчим:

¹"Мэдээллийн систем" гэдэг нь мэдээллийг боловсруулж хөгжүүлдэг компьютер болон хүний оролцооноос бүрдсэн систем юм.

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба				
Баримт бичгийн дугаар: ЖК-2-ЕР-24-01		Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам		
Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 5 / 21

2.2.1. ЦССҮТ-д бүртгэлтэй 1-4 дүгээр зэрэглэлийн мэдээлэл /Цаашид “Мэдээлэл” гэх/-ийг зөвшөөрөлгүй хандалтаас хамгаалж, мэдээллийн нууцлалыг чандлан хадгалах;

2.2.2. Мэдээллийг зөвшөөрөлгүй этгээдэд санаатай болон санамсаргүй байдлаар задруулахгүй байх;

2.2.3. Мэдээллийн бүрэн бүтэн байдлыг зөвшөөрөлгүй өөрчлөлтөөс хамгаалах;

2.2.4. МАБ-тай холбоотой хууль, эрх зүйн шаардлага, зохицуулалтыг хангах;

2.2.5. Мэдээллийн системд учирч болох цахим халдлагыг илрүүлэн, таслан зогсоох, хариу арга хэмжээ авч, удирдлагад тайлагнах;

3. Хамрах хүрээ

3.1. ЦССҮТ болон ЦСТ-ийн бүх төрлийн мэдээлэлтэй шууд болон шууд бусаар харилцдаг эмнэлэгийн мэргэжилтэн, ажилтан, мэдээллийн технологийн мэргэжилтнууд ажил үүргээ гүйцэтгэхдээ энэхүү журмыг мөрдлөг болгон ажиллана.

4. Журмаар зохицуулах үйл ажиллагаа

4.1. Мэдээллийн аюулгүй байдлын зохистой хэрэглээ

4.1.1. ЦССС-д бий болж, хадгалагдаж буй бүх өгөгдөл, мэдээлэл нь ЦССҮТ-ийн өмч ба хувь хүний нууцад хамаарахгүй болно.

4.1.2. Ажилтан нь ЦССҮТ-ийн бодлого, дотоод журмын дагуу ЦССҮТ-ийн мэдээллийн дэд бүтцийн системийг гамтай, зүй зохистой ашиглах үүрэгтэй.

4.1.3. ЦССҮТ-ийн цахим хуудас, олон нийтийн сүлжээ, цахим шуудангийн хаягийг зөвхөн ЦССҮТ-ийн үйл ажиллагаатай холбоотой харилцаа холбоонд ашиглана.

4.1.4. ЦССҮТ-ийн мэдээллийн системийг дараах байдлаар ашиглахыг хориглоно:

а/ хууль бус, зүй зохисгүй байдлаар ашиглах;

б/ өөрийн нэвтрэх эрхийг бусадтай хуваалцах (гэр бүл, найз нөхөд, бусад ажиллагсад гэх мэт), санаатай ба санамсаргүй байдлаар нэвтрэх нууцлалыг задруулах;

в/ бусдын эрхээр мэдээллийн системд нэвтрэх;

г/ аливаа мэдээлэл, мэдээллийн системд зөвшөөрөлгүй өөрчлөлт хийх;

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар: Ж-2-ЕР-24-01	Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам
--	----------------------------------

Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 6 / 21
--------------	--	--	---	---------------

- д/ өөрийн хандах, ашиглах эрхгүй өгөгдөл, мэдээлэлд хандах оролдлого хийх;
- е/ нууцад хамаарах баримт бичгийг хэвлэгч эсвэл хувилагчид үлдээх;
- ж/ хувийн цахим шуудангийн хаягаар байгууллагын мэдээлэл дамжуулах;
- з/ ЦССҮТ-ийн цахим шуудан, IP хаягийг ашиглан цахим халдлагын шинж чанартай аливаа үйлдэл хийхгүй байх;
- и/ цахим хуудас, нийгмийн сүлжээнд төвийг буруу танилцуулах, ЦССҮТ-ийн цахим шуудангийн хаягаар нийгмийн сүлжээнд хувийн зорилгоор нийтлэл оруулах;
- к/ садар самуун, үзэн ядалт болон зохисгүй агуулга бүхий цахим хуудсанд нэвтрэх, нийтлэл оруулах;
- л/ ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн програм хангамж, зохиогчийн эрхээр хамгаалагдсан материалыг байршуулах, дамжуулах;
- м/ хортой код агуулсан болон агуулсан байж болзошгүй програм хангамжийг интернетээс татаж авах, ачаалах, интернетэд байршуулах;
- н/ ЦССҮТ-ийн сүлжээнд портын шалгалт (скайн) болон бусад аюулгүй байдлын шалгалт (скайн) хийх;
- о/ ажилтан хувийн цахим төхөөрөмжийг ЦССҮТ-ийн зочны сүлжээ (донор, үйлчлүүлэгчдэд зориулсан)-ээс бусад дотоод сүлжээнд холбох.

4.1.5. Дараах үйлдлийг цахим халдлага хийх оролдлого гэж үзэж, хориглоно:

- а/ ЦССҮТ-ийн мэдээллийн аюулгүй байдлын аливаа систем, програм хангамж (вирусын эсрэг програм г.м.)-ийг хаах, идэвхгүй болгох;
- б/ ЦССҮТ-ийн Мэдээллийн системд мэдээллийн аюулгүй байдлын аюул занал үүсгэх (ЦССҮТ-ийн аливаа мэдээлэл, сервер, системд зөвшөөрөлгүйгээр хандах, сүлжээний урсгалыг тандах, хорлон сүйтгэх зорилгоор ICMP пакетын бөөгнөрөл үүсгэх, үйлчилгээг бусниулах, буфер дүүргэх, замчлалын мэдээллийг хуурамчаар үйлдэх зэрэг үйлдлүүд багтана.);
- в/ зохиогчийн эрхийн хуулийг зөрчих (зохиогчийн эрхээр хамгаалагдсан зураг, дуу, дурс, програм хангамжийг хууль бусаар хуулбарлах, дамжуулах үйлдлүүд хамаарна.);
- г/ санаатайгаар хортой код оруулах (вирус, өт (worms), Троян хортой код (Trojan horses), цахим шууданг ачаалалд оруулах (email bombs), тагнан турших

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба				
Баримт бичгийн дугаар: ЖК-2-ЕР-24-01		Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам		
Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 7 / 21

Баримт бичгийн дугаар: ЖК-2-ЕР-24-01				Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам
Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 7 / 21

(spyware), зар сурталчилгааны (adware), болон компьютерын товчлуурыг тандах (keyloggers) програм хангамж зэрэг багтана.);

4.1.6. ажилтан нь өөрт нь хариуцуулан олгосон компьютер, тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах үүрэгтэй ба эдгээрийг хулгайд алдсан тохиолдолд шууд удирдлагад яаралтай мэдэгдэнэ.

4.1.7. ажилтан нууцад хамаарах мэдээллийг хадгалж буй суурин ба зөөврийн компьютер, таблет, ухаалаг төхөөрөмж, ажлын ширээг өөрийн биеэр ашиглаагүй тохиолдолд түгжих эсвэл нууц үгээр хамгаалагдсан дэлгэц амраах горимоор хамгаална.

4.1.8. ажилтан нь ЦССҮТ-ийн нууцад хамаарах мэдээллийг хадгалж буй, ЦССҮТ-өөс олгогдсон зөөврийн төхөөрөмжийн хатуу дискийг ЦССҮТ-ийн МТ-ийн инженерт хандан, шифрлүүлнэ.

4.1.9. ажилтан нь ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн мэдээллийг ЦССҮТ-ийн байнгын хяналтанд байлгах үүргийг хүлээнэ.

4.2. Мэдээллийн нууцлал, ангилал

4.2.1. ЦССҮТ-ийн мэдээллийг доор тодорхойлсон мэдээлэл ангилах зэрэглэлийн дагуу ангилна.

4.2.2. Ангиллын дараах 4 зэрэглэл байна:

а/ **хориотой** /1 дүгээр зэрэглэл/- хууль, эрх зүйн актын хүрээнд ЦССҮТ-ээс чанд нууцалж, хамгаалах үүрэгтэй мэдээллийг хамруулна. (Донорын мэдээлэл, лабораторийн шинжилгээний хариу, цус цусан бүтээгдэхүүний мэдээлэл болон хувь хүнийг таних мэдээлэл багтана.);

б/ **хязгаарлагдмал** /2 дугаар зэрэглэл/- зөвшөөрөлгүй этгээдэд задруулсан тохиолдолд хувь хүний болон ЦССҮТ-ийн нууцад халдах, ЦССҮТ-ийн үйл ажиллагаанд сэргэөр нөлөөлж болохуйц мэдээллийг хамруулна. (ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн болон оюуны өмчид хамаарах мэдээлэл);

в/ **дотоод** /3 дугаар зэрэглэл/- олон нийтэд ил болгоход зориулагдаагүй, ЦССҮТ-ийн мэдээллийг хамруулна. Дотоод мэдээллийг удирдлагын зөвшөөрөлгүйгээр задруулахыг хориглоно;

г/ **нээлттэй** /4 дүгээр зэрэглэл/- олон нийтэд ил болсон нөхцөлд байгууллага, хувь хүний нууцад сэргэөр нөлөөлөхгүй аливаа мэдээллийг хамруулна.

4.2.3 Мэдээллийн ангилал болон ангилал тус бүрт хамаарах мэдээллийг дамжуулах, устгахдаа Хавсралт 1-т заасан зарчмыг баримтална.

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар: Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам
Ж-2-ЕР-24-01

Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 8 / 21
--------------	--	--	---	---------------

4.2.4 ЦССҮТ-ийн мэдээллэлтэй харьцаж буй бүх ажилтан, гуравдагч этгээд нь ЦССҮТ-тэй холбоотой мэдээлэлд хамаарах аюулгүй байдлын зохих хяналтыг хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

4.2.5 Олон нийтэд нээлттэй мэдээллээс бусад төрлийн мэдээллэлтэй харьцах шаардлагатай гуравдагч этгээдээр нууцын баталгааны хуудаст гарын үсэг зуруулж, баталгаажуулна.

4.2.6 Хэрэв гуравдагч этгээд ЦССҮТ-ийн нэрийн өмнөөс мэдээллийг хариуцсан тохиолдолд, мэдээллийг хуваалцахын өмнө энэ журамтай танилцуулан, гарын үсгээр баталгаажуулах шаардлагатай.

4.2.7 Аливаа мэдээлэл нь мэдээллийн ангиллын аль нэг зэрэглэлд заавал хамаарна.

4.2.8 Ялгаатай зэрэглэл бүхий олон төрлийн мэдээлэл нэгдсэн тохиолдолд тэдгээрийн хамгийн өндөр түвшинтэй мэдээллийн ангилалд хамруулна.

4.2.9 Мэдээллийг буруу ангилалд хамааруулсан, эсвэл мэдээлэл ангилах журмын дагуу удирдан зохион байгуулаагүй нөхцөлд тухайн мэдээллийг хариуцсан алба, тасгийн удирдлагад яаралтай мэдэгдэх шаардлагатай.

4.2.10 Мэдээллийг удирдахдаа дараах ерөнхий зарчмыг баримтална:

а/ ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн бүх хэлбэрээр оршин буй мэдээлэл үнэ цэнэтэй байх бүх цаг үед ЦССҮТ-ийн мэдээллийн нууцлалтыг хадгалах;

б/ мэдээллийг зөвхөн эрх бүхий этгээдтэй хуваалцах;

в/ мэдээллийг зөвхөн ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн компьютер, тоног төхөөрөмж дээр хадгалах;

г/ мэдээллийн нууцлал алдагдсан болон хулгайлагдсан тохиолдолд Эрдэм шинжилгээ мэдээллийн технологийн албанад яаралтай мэдэгдэх.

4.2.11 Хориотой ангиллын мэдээлэлд хандах эрхийг ЦССҮТ-ийн Төрийн болон албаны нууц хариуцсан ажилтанд хүсэлт гаргаж, ЦССҮТ-ийн Ерөнхий захирлын зөвшөөрлөөр олгоно.

4.2.12 Хориотой болон хязгаарлагдмал ангилалд хамаарах мэдээллийг агуулсан цаасан бичиг баримтыг дахин сэргээгдэхгүйгээр шатаах эсвэл цаас устгагчаар жижиглэн устгах шаардлагатай.

4.2.13 Хязгаарлагдмал ангиллын мэдээлэлд хандах эрхийг холбогдох алба, тасгийн удирдлагын зөвшөөрлөөр олгоно.

4.2.14 Хориотой болон хязгаарлагдмал ангилалд хамаарах цахим хэлбэрийн мэдээллийг зөвхөн ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн компьютер, тоног төхөөрөмж дээр боловсруулан, хадгална.

4.2.15 Хориотой болон хязгаарлагдмал ангиллын биет мэдээлэлд зохих тэмдэглэгээг хийж, ЦССҮТ-ийн байранд цроожтой орчинд хадгална.

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
ЖК-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01

Мөрдөж эхэлсэн
огноо:
2020.12.10

Өөрчлөлт
Анхан шатны
боловсруулалт

Өөрчлөлт
оруулж,
шинэчилсэн
огноо:

Хуудас 9 / 21

4.3 Нууц үгийн бодлого

4.3.1 Мэдээллийн нууцлал, бүрэн бүтэн байдал алдагдах эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор компьютер, мэдээллийн системд нууц үгийг ашиглана

4.3.2 Нууц үгийн бодлого нь ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн аливаа системд нэвтрэх эрхтэй (нууц үгээр нэвтэрч ордог бүх төрлийн систем, програм хангамж, компьютер, тоног төхөөрөмж хамаарна), ЦССҮТ-ийн эзэмшлийн мэдээллийг боловсруулж, дамжуулж, хадгалдаг нийт ажилтанд хамаарна.

4.3.3 Мэдээллийн технологийн инженер нь тодорхойлсон дарааллын дагуу хандалтын эрхийг олгоно.

4.3.4 Нууц үгээр алдсан, эсхүл алдагдаж болзошгүй нөхцөл байдал үүссэн даруй нууц үгийг эзэмшигч нь Мэдээллийн технологийн инженер, эсхүл МАБАХ-ийн гишүүнд шуурхай мэдэгдэх үүрэгтэй.

4.3.5 Ажилтан бүр өөрийн хандах эрхээр хийгдсэн аливаа үйлдэлд хариуцлага хүлээнэ.

4.3.6 Ажил, үүргийн хэрэгцээ шаардлагаар ЦССҮТ-ийн мэдээлэлд хандах шаардлагатай ажилтанд Мэдээллийн технологийн инженер зохих системд хандах хэрэглэгчийн нэр, нууц үгийг олгоно.

4.3.7 Ажилтан бүр ЦССҮТ-өөс олгосон өөрийн нууц үгийн нууцлалыг хангах, хамгаалах үүргийг хүлээнэ.

4.3.8 Нууц үг зохиохдоо доорх зөвлөмжийг дагана:

а/ системд нэвтрэх хэрэглэгчийн нэр болон түүний хэсгээс ашиглахгүй байх;

б/ 8 (найм) ба түүнээс дээш тэмдэгт хэрэглэх;

г/ үсэг, тоо, тусгай тэмдэгтийн хослолыг хэрэглэх;

д/ хоорондоо үл хамааралтай хоёроос гурван богино үгийг хэрэглэх.

Зөв	Буруу
TulgaaНаран4020@ Тайлбар: Хоёроос дээш үгээс бүтсэн өгүүлбэр, том, жижиг үсэг, тоо,	Tulgaa0420 Тайлбар: Өөрийн болон ойр дотны хүмүүсийн нэр, утасны дугаар, төрсөн

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар: Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам
Ж-2-ЕР-24-01

Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 10 / 21
--------------	--	--	---	----------------

4.3.9 Нууц үгийг ашиглахдаа дараах зөвлөмжийг дагана:

- а/ өөрийн нууц үгийг бусдад хэлэхгүй байх;
- б/ тоног төхөөрөмжийг дагалдан ирдэг үйлдвэрийн анхны нууц үгийг хэрэглэхгүй байх;
- в/ нууц үгээ хийж байх үед хэн нэгэн анзаарах, ашиглахаас сэргийлэх;
- г/ нүдэнд харагдахуйц газарт нууц үгийг бичихгүй байх;
- д/ нууц үгээ 6 сар тутам сольж байх;
- е/ хуучин нууц үгийг дахин ашиглахгүй байх;
- ж/ ажлын байрнаас холдсон үед ажлын ширээ аюулгүй байгаа эсэхийг шалгаж байх. Ажлын ширээнээс холдохдоо компьютерын дэлгэцийг унтраах, түгжих, нууц үгээр хамгаалагдсан дэлгэц амраагч ашиглах.

4.3.10 Нууц үг олгох, хадгалах, удирдах үйл ажиллагаанд баримтлах бодлого:

- а/ ажилтан нь ЦССҮТ-ийн үйл ажиллагаанд хэрэглэж буй мэдээллийн систем, мэйл, програм хангамжид нэвтрэх нэр, нууц үгийг шинээр авах, солиулах хүсэлтээ маягтын дагуу ЭШМТА-ны даргаас зөвшөөрөл авч мэдээллийн технологийн ажилтнаар нээлгүүлнэ; /Маягт хавсралт 2/
- б/ ажилтан нь олгосон нууц үгийг анхны нэвтрэлтээр солих шаардлагатай;
- в/ шаардлагатай нөхцөлд гэрээт ажилтан, бүтээгдэхүүн нийлүүлэгчдэд түр хандалтын эрхийг тодорхой хугацаагаар олгож болох ба эрхийг ашиглах хугацаа дуусмагц эрхийг хаана;
- г/ нууц үгийг дамжуулах, хадгалахдаа шифрлэлтийн алгоритмыг ашиглан үл уншигдах хэлбэрт хувиргана;
- д/ бүлгийн буюу дундын нэвтрэх эрх, нууц үгийг ашиглахыг хориглоно;
- е/ системд нэвтрэх З удаагийн амжилтгүй оролдлогын дараа хэрэглэгчийн эрхийг түгжинэ;
- ж/ үндсэн систем ба тоног төхөөрөмжийн терминалд 15 минутын турш идэвхгүй байсан тохиолдолд тухайн терминал идэвхгүй болох ба терминалыг дахин идэвхжүүлэхийн тулд ажилтан нь өөрийн нууц үгийг дахин оруулах шаардлагатай;

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
ЖК-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 11 / 21
--------------	--	--	---	----------------

4.4 Цахим шуудан, дотоод мэссэнжэр ашиглах

4.4.1 ЦССҮТ-өөс олгосон цахим шуудан, дотоод мэссэнжэрийн эрхийг эзэмшиж буй нийт ажилтанд хамаарна.

4.4.2 Ажлын хэрэгцээ шаардлага бүхий ажилтанд ЦССҮТ-ийн цахим шууданг нээж, нууц үгийн бодлогын дагуу нууц үгийг олгох ба ЦССҮТ-ийн үйл ажиллагаанд оролцохдоо тус цахим шуудангийн хаягийг ашиглана.

4.4.3 Ажилтны хөдөлмөрийн гэрээ дуусгавар болсон, цуцлагдсан тохиолдолд тус ажилтны цахим шуудангийн хаягт байрших бүх цахим мэдээллийг илгээгч, хүлээн авагч хэн байхаас үл хамааран татаж авах, дамжуулан илгээх, хэвлэх үйлдлийг ЦССҮТ-өөс хаана.

4.4.4 Ажилтан цахим шуудан илгээхдээ и-мэйл хүрэх ёстой гэж үзсэн хүнийг болон өөрийн харьяалагдах алба, тасгийн шууд удирдлагын цахим шуудангийн хаяг руу давхар илгээх (СС хийх) шаардлагатай.

4.4.5 Цахим шуудан илгээхдээ шуудан хүлээн авагчийг төөрөгдүүлэхээс сэргийлэн, цахим шуудангийн “Гарчиг” буюу “Subject” хэсэгт тухайн и-мэйл юуны тухай яригдаж, хэлэлцэгдэж байгаа тухай товч, тодорхой бичиж, илгээнэ.

4.4.6 ЦССҮТ-ийн цахим шуудангийн хаягийг дараах байдлаар ашиглахыг хориглоно:

а/ хууль бус, найдваргүй, нэр хүнд муутай, сэжигтэй цахим хуудас, үйлчилгээнд бүртгүүлэх;

б/ улс төрийн болон шашны агуулгатай, хэл амаар доромжилсон, ялгаварлан гадуурхсан утга агуулга бүхий зурvas илгээх;

в/ садар самуун сурталчилсан, гутаан доромжилсон, гүтгэсэн, арьс өнгөөр ялгаварласан агуулга бүхий зурvas дамжуулах;

г/ бусдын цахим шуудан руу санаатайгаар спам илгээх (зар сурталчилгаа эсвэл хортой код тараах зорилгоор интернет сүлжээгээр дамжуулан олон тооны хэрэглэгчид руу хүсээгүй цахим шуудан илгээх);

д/ цахим шуудан хүлээн авагчийг төөрөгдүүлэх зорилгоор өөрийн нэрийг нуун дарагдуулах, гүйвуулах, хэрэглэгчийг таних мэдээллийг солих;

е/ спам болон сүлжээний бизнесүүдийн и-мэйлийг дамжуулахгүй, тодорхойгүй, танъж мэдэхгүй эзнээс ирсэн и-мэйл болон хавсаргасан файлуудыг нээж үзэхгүй байх;

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар: Ж-2-ЕР-24-01	Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам
--	----------------------------------

Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 12 / 21
--------------	--	--	---	----------------

ж/ Хориотой зэрэглэлд хамаарах материал болон мэдээллийг и-
мэйлээр илгээх;

з/ ЦССҮТ-ийн үйл ажиллагаатай хамааралгүй байдлаар, хувийн ашиг
сонирхлоор цахим шууданг ашиглах;

и/ хувийн зорилгоор цахим шууданг гадаад хаяг руу хуулах, автоматаар
дамжуулахаар (forward) тохируулах;

к/ хууль бус, ёс зүйд үл нийцэх бусад үйлдлүүд.

4.4.7 ЦССҮТ-ийн цахим шууданг ашиглахдаа аюулгүй байдлын дараах
арга хэмжээг мөрдөнө:

а/ цахим шуудангаар сэжигтэй хавсралт ирсэн тохиолдолд Мэдээллийн
технологийн инженерт утсаар эсвэл биечлэн яаралтай мэдэгдэх ба бусад руу
дамжуулах, хуулахыг хориглоно.

б/ ажилтан нь ЦССҮТ-өөс олгосон компьютер дээр ажиллаж буй
вирусын эсрэг програм хангамж, аюулгүй байдлын хяналтын бусад програм
хангамжийг байнга идэвхтэй байлгана.

в/ үл таних этгээдээс ирсэн цахим шууданг сэжигтэй гэж үзэн, цахим
шуудангийн хаяг, нэр нь үнэн зөв, албан ёсны болохыг шалгана.

г/ цахим шуудангаар илгээсэн хавсралт, холбоосын агуулгыг
хангалттай тайлбарлаагүй нөхцөлд хавсралтыг нээх, холбоос дээр дараахаас
зайлсхийнэ.

д/ дүрмийн алдаа, том үсэг, олон тооны тусгай тэмдэгүүд агуулсан байх
нь сэжигтэй цахим шууданд тооцогдох тул эдгээр зөрчлийг шалгана.

4.4.8 ЦССҮТ-ийн цахим шууданг ашиглан зурvas илгээхдээ Хавсралт 3-
т хавсаргасан Гарын үсэг болон Тайлбарыг зурваст агуулна.

4.4.9 Ажилтанд олгосон цахим шуудангийн хаяг, дотоод мэссэнжэрийн
нэвтрэх эрх нь ЦССҮТ-ийн өмч болно. ЦССҮТ-ийн дотоод месенжерийн системээс
илгээсэн, хүлээн авсан, түүнд хадгалагдаж буй бүх зурvas нь ажилтны өмч биш
бөгөөд ЦССҮТ-ийн эзэмшилд хамаарна.

4.4.10 ЦССҮТ нь ажилтны илгээсэн, хүлээн авсан бүх зурвасыг
шаардлагатай нөхцөлд харах, хянах, ил болгох, зогсоох эрхтэй.

4.4.11 Ажилтан нь зөвхөн байгууллагад ажиллах хугацаандаа эдгээр
нэвтрэх эрхийг ашиглах эрхтэй.

4.5 Утасгүй сүлжээ ашиглах

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
ЖК-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01

Мөрдэж эхэлсэн
огноо:
2020.12.10

Өөрчлөлт
Анхан шатны
боловсруулалт

Өөрчлөлт
оруулж,
шинэчилсэн
огноо:

Хуудас 13 / 21

4.5.1 ЦССҮТ-ийн байранд ашиглаж буй, ЦССҮТ-ийн сүлжээнд холбогдон, тус ЦССҮТ-ийн мэдээлэлд хандаж байгаа утасгүй сүлжээний дэд бүтцийн бүх төхөөрөмжүүд дараах шаардлагыг хангасан байна:

а/ утасгүй сүлжээнд шифрлэлтийн WPA2 протоколыг ашиглах ба уг протоколыг дэмждэг тоног төхөөрөмжийг ашиглах;

б/ утасгүй сүлжээний төхөөрөмжийн үйлдвэрийн анхны тохиргоо болох шифрлэлтийн түлхүүр (encryption keys), SNMP нууц үг (SNMP passwords), дундын түлхүүр (pre-shared keys PSK), нэвтрэх нууц түлхүүр (passphrases) зэргийг ЦССҮТ-ийн “Нууц үгийн бодлого”-ын дагуу заавал сольж, шинэчилэх.

4.5.2 Утасгүй сүлжээний аливаа төхөөрөмжийг зөвшөөрөгдсөн төрөл, загварын дагуу зөвхөн баталгаат борлуулагчаас худалдан авна.

4.5.3 Утасгүй сүлжээний аливаа тоног төхөөрөмжийг суурилуулж, ашиглалтад оруулахдаа ЭШМТА-ны даргаас албан ёсны зөвшөөрлийг урьдчилан авсан байна.

4.5.4 Утасгүй сүлжээний бүх тоног төхөөрөмжийг зөвшөөрөгдсөн байршилд, зориулалтын дагуу ашиглана.

4.5.5 ЦССҮТ-ийн утасгүй сүлжээ нь нууц үгээр хамгаалагдсан байна.

4.5.6 Утасгүй сүлжээнд нэвтрэх нууц үгийг 6 (зургаан) сар тутам солино.

4.5.7 ЦССҮТ-ийн байранд гадны этгээд биетээр нэвтэрсэн тохиолдолд, түр хэрэглэгчдэд зориулан логикоор тусгаарласан “Зочин”-ы сүлжээг үүсгэсэн байх шаардлагатай.

4.6 Биет хандалтын үйл ажиллагааг зохицуулах

4.6.1 ЦССҮТ нь мэдээлэл, түүнийг боловсруулах, дамжуулах, хадгалах төхөөрөмж, орчин, бүсийг хамгаалах зорилгоор аюулгүй байдлын хамгаалалтыг хэрэглэнэ.

4.6.2 Серверийн өрөөнд зөвшөөрөгдсөн ажилтан нэвтрэх нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор цоож, түлхүүр гэх мэт нэвтрэх хяналтыг зохих түвшинд тавьж, хамгаалалтыг хэрэгжүүлнэ.

4.6.3 Серверийн өрөөнд зочин биет хандалт хийсэн нөхцөлд түүний нэвтэрсэн бүртгэлийг хөтөлж, архивлан хадгална.

4.6.4 Серверийн өрөөг хянах зорилгоор хяналтын камер болон нэвтрэх үйл ажиллагаанд хяналтын хэрэгслийг (access control) ашиглана. Камер ба бусад хяналтын хэрэгслээс гарч буй өгөгдлийг дор хаяж 3 (гурван) сарын турш хадгална.

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
ЖК-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 14 / 21
--------------	--	--	---	----------------

4.6.5 ЦССҮТ нь гал, ус, газар хөдлөлт, дэлбэрэлт, бослого, үймээн самуун, хүний болон байгалийн гаралтай бусад төрлийн гамшгаас үүдэн гарах аюулын эсрэг биет хамгаалалтыг хэрэгжүүлнэ.

4.6.6 Хяналтын камер, нэвтрэх хяналтын (access control) хэрэгсэл, сүлжээний үүр, утасгүй сүлжээ тараагч төхөөрөмж болон бусад эмзэг төхөөрөмжид хандах биет хандалт зөвхөн зөвшөөрөлтэй ажилтнаар хязгаарлагдана.

4.6.7 Үйлчлүүлэгчийн мэдээллийг боловсруулж буй сүлжээнд зөвшөөрөлгүй хандалт хийхийг хориглоно.

4.6.8 Мэдээлэлд хандаж, боловсруулалт хийхэд ашиглаж буй төхөөрөмжийг орчны аюул, занал, зөвшөөрөлгүй нэвтрэлтээс урьдчилан сэргийлж, хамгаална.

4.6.9 Уг төхөөрөмжийг цахилгааны тасалдал болон цахилгаан хэрэгслийн гэмтлээс үүсэх аливаа доголдлоос хамгаална. Мэдээлэл дамжуулж буй цахилгааны болон сүлжээний кабель, шугамыг саатал, гэмтлээс хамгаална. Саатал гарсан тохиолдолд яаралтай саатал гэмтлийг арилгах арга хэмжээ авна.

4.6.10 Мэдээллийг агуулж буй бүх төрлийн хадгалах төхөөрөмжийг бусдад дамжуулахын өмнө ЦССҮТ-ийн мэдээлэл, лиценэтэй програм хангамжийг бүрэн устгасан эсэхийг шалгана.

4.6.11 Хориотой мэдээлэл агуулсан цахим хэрэгслийг бусдад дамжуулахаас өмнө дахин сэргээгдэхгүйгээр устгах эсвэл биетээр эvdэн сүйтгэх арга хэмжээ авна.

4.6.12 Бүх төрлийн хадгалах хэрэгслийг алдах, хуулбарлахаас хамгаална. (Компьютер, зөөврийн цахим төхөөрөмж, цаасан баримт бичиг, факс гэх мэт.)

4.6.13 Хориотой мэдээлэл агуулж буй аливаа тоног төхөөрөмж, хадгалах хэрэгсэл, цаасан суурьтай бичиг баримтыг бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүй тохиолдолд ЦССҮТ-ийн байрнаас авч гарахыг хориглоно.

4.7 Мэдээллийн технологийн дэд бүтцийг зохион байгуулах

4.7.1 Мэдээллийн технологийн инженер нь ЦССҮТ-ийн МТ-ийн дэд бүтцийн аюулгүй байдал, хэвийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих, өдөр тутмын үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулах үүрэгтэй.

4.7.2 Төв нь өөрийн эзэмшлийн сервер, сүлжээ, үндсэн систем, өгөгдлийн сан, компьютер, тоног төхөөрөмж (цаашид Мэдээллийн дэд бүтэц гэх)-ийг зөвшөөрөлгүй хандалтаас хамгаалах, түүнээс үүдэн мэдээллийн хөрөнгөд гарч болох эрсдэлээс хамгаалахыг зорино.

4.7.3 Мэдээллийн системийн эзэмшигч нь Мэдээллийн технологийн инженер байна.

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
Ж-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01

Мөрдөж эхэлсэн
огноо:
2020.12.10

Өөрчлөлт
Анхан шатны
боловсруулалт

Өөрчлөлт
оруулж,
шинчилсэн
огноо:

Хуудас 15 / 21

4.7.4 Мэдээллийн системд хандахдаа дараах зарчмыг мөрднө:

- а/ бүх Мэдээллийн системд зөвхөн зөвшөөрөлтэй ажилтан хандана;
- б/ дэд бүтцэд хандах эрх олгоходо дараах зарчмыг баримтална:
  - Зайлшгүй шаардлагатай эрх - ажилтанд зөвхөн оногдсон үүрэг, хариуцлагаа биелүүлэхэд зайлшгүй шаардлагатай системд хандах эрхийг олгоно.
  - Хамгийн бага хандах эрх -ажилтанд зөвхөн оногдсон үүрэг, хариуцлагаа биелүүлэхэд нь шаардлагатай хамгийн бага эрхийг олгоно.

4.7.5 Мэдээллийн системд хандах эрх аваходаа өөрийн харьяалагдах тасгийн эрхлэгчид Хавсралт 4-т заасан маягтын дагуу хүсэлт гаргана. ЭШМТА-ны даргад тасгийн эрхлэгчээс бичгээр ирүүлсэн хүсэлтэд үндэслэн МТ-ийн инженер нь зохих зөвшөөрлийг олгоно.

4.7.6 МТ-ийн инженер нь хориотой зэрэглэлийн мэдээлэл агуулсан Мэдээллийн системд бүртгэлтэй хэрэглэгчдийн жагсаалтыг улирал тутамд хянаж, баталгаажуулна.

4.7.7 Мэдээллийн системд хандаж буй хэрэглэгчдийн хандсан бүртгэлийг төвлөрсөн лог серверт гурван сараас багагүй хугацаатай хадгална.

4.7.8 Байгууллагын тоног төхөөрөмжид зөөврийн хадгалах хэрэгсэл (USB флэш диск) холбохыг хориглоно.

4.7.9 Зөөврийн хэрэгсэл ашиглах ажил хэргийн зайлшгүй шаардлагатай нөхцөлд Хавсралт 5-д заасан маягтын дагуу ЭШМТА-ны даргаас бичгээр зөвшөөрөл авна. МТ-ийн инженер нь зөөврийн хэрэгсэл ашиглах эрхийг бичгээр ирүүлсэн зөвшөөрөлд үндэслэн тухайн ажилтны компьютерт нээж өгнө.

4.7.10 Мэдээллийн системийн хэвийн ажиллагааг хангахдаа дараах зарчмыг баримтална:

а/ мэдээллийн системийн Үндсэн системийн хэвийн ажиллагааг хангахдаа Хавсралт 6-д заасан шалгах хуудсын дагуу баримтжуулна.

б/ ЭШМТА-ны дарга нь долоо хоног тутам шалгах хуудсыг хянаж, гарын үсэг зурж, архивлан хадгална.

в/ мэдээллийн технологийн инженер нь ЦССҮТ-ийн мэдээллийг боловсруулах, хадгалах, дамжуулах үйл ажиллагаанд оролцож буй компьютер, тоног төхөөрөмж, Мэдээллийн системд аюулгүй байдлын шинэчлэлийг тогтмол хийж, бүртгэлийг улирал тутам шалгана.

4.7.11 Сүлжээний дэд бүтцэд дараах шаардлагыг дагаж мөрднө:

а/ ЦССҮТ-ийн бүх дэд бүтцийг гадаад сүлжээнээс хамгаалалтын төхөөрөмж (файрвол)-өөр хамгаална.

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар: Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

ЖК-2-ЕР-24-01

Хувилбар №01

Мөрдөж эхэлсэн
огноо:
2020.12.10

Өөрчлөлт
Анхан шатны
боловсруулалт

Өөрчлөлт
оруулж,
шинэчилсэн
огноо:

Хуудас 16 / 21

б/ сүлжээний топологийн бүдүүвч зургийг Хавсралт 7-д хавсаргасан ба сүлжээнд аливаа өөрчлөлт хийх тохиолдолд тогтмол шинэчилнэ.

в/ зөвшөөрөгдсөн бүх сервис болон портууд дээр тэдгээрийг нээх шаардлагыг агуулсан баримтжуулалт байх шаардлагатай.

г/ ЦССҮТ-ийн үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлыг хангах зорилгоор сүлжээний кабель шугамд тэмдэглэгээ хийсэн байна.

5. ЛАВЛАХ МАТЕРИАЛ

5.1. Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/396 тоот тушаал

5.2. Монгол улсын стандарт MNS 17799.2007

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
ЖК-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01

Мөрдөж эхэлсэн
огноо:
2020.12.10

Өөрчлөлт
Анхан шатны
боловсруулалт

Өөрчлөлт
оруулж,
шинэчилсэн
огноо:

Хуудас 17 / 21

6. ХАВСРАЛТ

Хавсралт 1. Мэдээллийн ангилалын маягт

Өөрчлөлтийн түүх:

Д/д	Өөрчлөлт		Өөрчлөлт хийсэн		Огноо
1	Анхан шатны боловсруулалт				2020.08.04
Д/д	Мэдээллийн ангилаал	Мэдээлэл	Мэдээллийн хэлбэр	Дамжуулах	Устгах
1	Нууц	Донорын мэдээлэл Лабораторийн шинжилгээний хариу Цус цусан бүтээгдэхүүний мэдээлэл Хувь хүнийг таних мэдээлэл	Цаасан Цахим	Дугтуйнд хийж, нууцын дардас дарна. ЦССҮТ-ийн цахим шуудан, дотоод сүлжээнд шифрлэх эсвэл нууц үгээр түгжиж дамжуулна. Баримт бичгийн баруун дээд хэсэгт "НУУЦ" тэмдэглэгээг тавина.	Цаас устгагчаар устгана. Сэргэх боломжгүйгээр устгана.
2	Хязгаарлагд мал	Гэрээ Ажилтны цалингийн цэс, хувийн хэрэг Санхүүгийн төлөвлөгөө, тайлан Захирлын тушаал Мэдээллийн системийн мэдээлэл Хурлын тэмдэглэл (агуулгаас хамаарна)	Цаасан Цахим	Дугтуйнд хийнэ. ЦССҮТ-ийн цахим шуудан, дотоод сүлжээгээр дамжуулж, ЦССҮТ-ийн эзэмшилийн тоног төхөөрөмж дээр хадгална.	Цаас устгагчаар устгана. Сэргэх боломжгүйгээр устгана.
3	Дотоод	Ажлын байрны тодорхойлолт Ажлын төлөвлөгөө, тайлан Хурлын тэмдэглэл (агуулгаас хамаарна) Дотоод журам МАБ-ын журам	Цаасан Цахим	Хязгаарлалт байхгүй ЦССҮТ-ийн цахим шуудан, дотоод сүлжээгээр дамжуулж, ЦССҮТ-ийн эзэмшилийн тоног төхөөрөмж дээр хадгална.	Цаас устгагчаар устгана. Хязгаарлалт байхгүй
4	Нээлттэй	Иргэдэд зориулан гаргасан зөвлөмж, зар сурталчилгээ Ажлын байрны зар ЦССҮТ-ийн танилцуулга, вэб сайт	Цаасан Цахим	Хязгаарлалт байхгүй Хязгаарлалт байхгүй	Хязгаарлалт байхгүй Хязгаарлалт байхгүй

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба

Баримт бичгийн дугаар:
ЖК-2-ЕР-24-01

Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

Хувилбар №01

Мөрдөж эхэлсэн огноо:
2020.12.10Өөрчлөлт
Анхан шатны боловсруулалтӨөрчлөлт
оруулж,
шинэчилсэн огноо:

Хуудас 18 / 21

Хавсралт 2. Нууц үг солих маягт

ЦСС салбарын үйл ажиллагаанд хэрэглэж буй мэдээллийн систем, мэйл, програм хангамжид нэвтрэх нэр, нууц үг солих маягт

№	Системийн нэр	Алба, тасгийн нэр	Нууц үг авах ажилтны албан тушаал	Овог, нэр	Шалтгаан
1					
2					
3					

Хүсэлт гаргасан .....
 Хянасан .....
 Зөвшөөрсөн .....
 Эрх олгосон .....

Мэдээллийн системд хандах эрхийн нууц үг өөрчлүүлэх маягт

Тасгийн нэр: .....
 Албан тушаал: .....
 Овог, Нэр: .....
 Системийн нэр: .....
 Нууц үг солих шалтгаан: .....
 Хүсэлт гаргасан огноо: .....

Хүсэлт гаргасан .....
 Хянасан .....
 Зөвшөөрсөн .....
 Эрх олгосон .....

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба
 Баримт бичгийн дугаар: ..... Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам

ЖК-2-ЕР-24-01	Хувилбар №01 Мэдээллийн огноо: 2020.12.10,	ЖК-2-ЕР-24-01 Хувилбар №01 Мэдээллийн огноо: 2020.12.10, Анхан шатны боловсруулалт	Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам Хуудас 19 / 21
---------------	--	--	--

Хавсралт 3. Цахим шуудангийн гарын үсэг

ЦУС

СЭЛБЭЛТ СУДЛАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

Овог НЭР
Албан тушаал
+976 - XXXXXX
<http://donor.mohs.mn/>

АНХААРУУЛГА: Энэхүү и-мэйл болоод түүнд хавсаргасан мэдээлэл нь зөвхөн тодорхой хүлээн авагчид зориулагдсан бөгөөд хориотой мэдээллийг агуулсан байх магадлалтай. Хэрэв танд тус и-мэйл зориулагдаагүй бол хавсралтуудыг хувилах, гадагш задруулах нь хориотой юм. Иймд тус и-мэйл танд ямар нэгэн алдааны улмаас хүргэгдсэн бол ЦССТ-ийн admin@donor.mohs.mn хаягаар болон илгээгч рүү и-мэйлээр эргэн мэдэгдэж, цахим шууданг даруй устгана уу. Баярлалаа.

Хавсралт 4. Мэдээллийн системд хандах эрх авах хүсэлт

Мэдээллийн системд хандах эрх авах маягт

Тасгийн нэр: .....

Албан тушаал: .....

Овог, Нэр: .....

Эрх хүссэн системийн нэр: .....

Эрх ашиглах хугацаа: .....

Эрх авах хэрэгцээ шаардлага: .....

Хүсэлт гаргасан огноо: .....

Хүсэлт гаргасан .....

Хянасан .....

Зөвшөөрсөн .....

Эрх олгосон .....

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба				
Баримт бичгийн дугаар: Ж-2-ЕР-24-01	Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам			
Хувилбар №01	Мэrdжэк эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 20 / 21

Хавсралт 5. Зөөврийн хэрэгсэл ашиглах хүсэлт

Зөөврийн хэрэгсэл ашиглах хүсэлтийн маягт

Тасгийн нэр: .....
Албан тушаал: .....
Овог, Нэр: .....
Зөөврийн хэрэгслийн сериал дугаар: .....
Зөөврийн хэрэгслийн өмчлөл: Хувийн / Байгууллагын
Ашиглах хугацаа: .....
Эрх авах хэрэгцээ шаардлага: .....
Хүсэлт гаргасан огноо: .....
Хүсэлт гаргасан .....
Хянасан .....
Зөвшөөрсөн .....
Эрх олгосон .....

Хавсралт 6. Мэдээллийн системийн шалгах хуудас

Д/д	Системийн нэр	2020/ .... / .... - 2020/ .... /					
1							
2							
3							

ШАЛГАСАН: ..... Мэдээллийн технологийн инженер

ХЯНАСАН: ..... ЭШМТА-ны дарга

7. ХОЛБОГДОХ МАТЕРИАЛ

- 7.1. Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/396 тоот тушаал
- 7.2. Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны 04 дугаар сарын 22-ны өдрийн 140 тоот тушаал
- 7.3. ЦССҮТ-ийн Мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлогын баримт бичиг
- 7.4. Цусны албаны мэдээллийн технологийн хөгжлийн бодлого /2019-2025/

Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, Эрдэм шинжилгээ, мэдээллийн технологийн алба
Баримт бичгийн дугаар: Мэдээллийн аюулгүй байдлын журам
ЖК-2-ЕР-24-01

Хувилбар №01	Мөрдөж эхэлсэн огноо: 2020.12.10	Өөрчлөлт Анхан шатны боловсруулалт	Өөрчлөлт оруулж, шинэчилсэн огноо:	Хуудас 21 / 21
--------------	--	--	---	----------------

1920-1921
1921-1922
1922-1923
1923-1924
1924-1925
1925-1926
1926-1927
1927-1928
1928-1929
1929-1930
1930-1931
1931-1932
1932-1933
1933-1934
1934-1935
1935-1936
1936-1937
1937-1938
1938-1939
1939-1940
1940-1941
1941-1942
1942-1943
1943-1944
1944-1945
1945-1946
1946-1947
1947-1948
1948-1949
1949-1950
1950-1951
1951-1952
1952-1953
1953-1954
1954-1955
1955-1956
1956-1957
1957-1958
1958-1959
1959-1960
1960-1961
1961-1962
1962-1963
1963-1964
1964-1965
1965-1966
1966-1967
1967-1968
1968-1969
1969-1970
1970-1971
1971-1972
1972-1973
1973-1974
1974-1975
1975-1976
1976-1977
1977-1978
1978-1979
1979-1980
1980-1981
1981-1982
1982-1983
1983-1984
1984-1985
1985-1986
1986-1987
1987-1988
1988-1989
1989-1990
1990-1991
1991-1992
1992-1993
1993-1994
1994-1995
1995-1996
1996-1997
1997-1998
1998-1999
1999-2000
2000-2001
2001-2002
2002-2003
2003-2004
2004-2005
2005-2006
2006-2007
2007-2008
2008-2009
2009-2010
2010-2011
2011-2012
2012-2013
2013-2014
2014-2015
2015-2016
2016-2017
2017-2018
2018-2019
2019-2020
2020-2021
2021-2022
2022-2023
2023-2024
2024-2025
2025-2026
2026-2027
2027-2028
2028-2029
2029-2030
2030-2031
2031-2032
2032-2033
2033-2034
2034-2035
2035-2036
2036-2037
2037-2038
2038-2039
2039-2040
2040-2041
2041-2042
2042-2043
2043-2044
2044-2045
2045-2046
2046-2047
2047-2048
2048-2049
2049-2050
2050-2051
2051-2052
2052-2053
2053-2054
2054-2055
2055-2056
2056-2057
2057-2058
2058-2059
2059-2060
2060-2061
2061-2062
2062-2063
2063-2064
2064-2065
2065-2066
2066-2067
2067-2068
2068-2069
2069-2070
2070-2071
2071-2072
2072-2073
2073-2074
2074-2075
2075-2076
2076-2077
2077-2078
2078-2079
2079-2080
2080-2081
2081-2082
2082-2083
2083-2084
2084-2085
2085-2086
2086-2087
2087-2088
2088-2089
2089-2090
2090-2091
2091-2092
2092-2093
2093-2094
2094-2095
2095-2096
2096-2097
2097-2098
2098-2099
2099-20100